

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 19. Matrimonium Christus reduxit ad primam institutionem:
secundùm quam esse debet unius cum una.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

Alexandro, Neesen, aliique viri docti, quod pars conscientia impedimenti, alteram blanditiis suaviter deliniam, sollicitet ad sui amorem, hoc vel simili modo: *Charissima, ita te diligo, ut si non esset inter nos matrimonium, te acciperem, & ita de facto te accipio. Siquis forte defectus fuerit in nostro matrimonio. Numquid tu similiter?* si verbis vel signis annuat, matrimonium convalescit. Igitur absolute necessarium non est, quod pars conscientia impedimenti, fiat illius conscientia, ut novum conscientium sufficientem praestet, & non solum perfectam in priori, vel ejus ratificationem. Quae profecto non sufficeret.

CAPUT XIX.

Matrimonium Christus reduxit ad primam institutionem: secundam quam esse debet unius cum una.

¹³⁴ **P**robatur 1°. ex illis Christi verbis Matth. 19. *non legistis, quia qui fecit hominem ab initio, masculum & feminam fecit eos. Et dixit: propter hoc dimittet homo patrem & matrem, & adhaerebit uxori suae, & erunt duo in carne una. Itaque jam non sunt duo, sed una caro.* Igitur (secundum declarationem Christi) matrimonium sic a Deo primitus institutum est, ut esset unius cum una, non unius cum pluribus. Propterea enim non dixit: *masculum & feminas*; sed, *masculum & feminam fecit eos.* Nec dixit, *adhaerebit uxori suae*; sed, *uxori suae.* Nec dixit, *erunt tres vel plures*; sed, *erunt duo in carne una.* Ex quibus verbis, unum tantum uxori ex primava institutione conjugendum SS. Patres colligunt, Chrysostomus, Hieronymus, Beda, Theophylactus, Euthymius, & Innocentius III. cap. *gaudemus* de divortio.

¹³⁵ Polygamia itaque simultanea, non qua una uxor plures simul haberet maritos (quod nunquam permillum fuit; eo quod fini matrimonii, scilicet generationi prolis adverteretur) sed qua vir unus plures simul haberet uxores, primava, imò naturali institutioni matrimonii à Deo factae adverteratur. Non sic tamen ut sit intrinsece mala, nullaque de causa ex divina concessione, vel dispensatione de facto licita fuerit Patriarchis, ad multiplicationem populi Dei, certorumque mysteriorum significationem. Ut enim Innocentius ait loco citato, *nulli unquam licuit insimul plures uxores habere, nisi cui fuit divina revelatione concessum.... Per quam.... Patriarchae, & alii viri iusti, qui plures leguntur simul habuisse uxores, ab adulterio excusantur.* Quam revelationem, seu divinam concessionem, quia habuisse non creditur Lamech, primus polygamus, idem polygamiam ipsius damnant sancti Patres, & Nicolaus Papa cum *adulteram* vocat. L. 1. ad Consulta Bulgar. c. 51.

¹³⁶ Secundo, probatur ex illis aliis verbis Salvatoris Marci 10. *quicumque dimiserit uxorem suam, & aliam duxerit, adulterium committit super eam. Et si uxor dimiserit virum suum, & aliam nupserit, noceatur.* Ex quibus Innocentius III. ibidem arguit sic: *si ergo uxore dimissa, duci alia de jure non potest, forsus & ipsa retentâ.* Concessionem itaque Patriarchis factam Christus sustulit, matrimoniumque ad primavam Dei institutionem reduxit, ut communis est, semperque fuit traditio Christianorum omnium à tempore Apostolorum, ne ipsi quidem haereticis dissentientibus, excepto spurcissimo Luthero (apud Bellarminum lib. 1. de matrim. cap. 10.) & Anabaptistis apud Kemnitium in 2. p. exam. pag. 129. ubi fateatur eorum errorem recte damnari à Tridentino sess. 24. can. 2. ubi anathema dicitur, qui dixerit, licere Christianis plures simul ha-

bere uxores, & hoc nullâ lege divinâ esse prohibendum. Hic canon contra Lutherum edictus est, qui unâ cum Bucero & Melanchtone, novo & apud Christianos inauditio exemplo, permisit Philippo, Hassia Langravio, ut, vivente adhuc Christiana Ducissa Saxoniae, Margaritâ Saal uxorem duceret, quae tamen solum secundaria foret, & velut concubina, ita ut filii ipsa suscipiendi haeredes non forent, prout ex actis publicis refert Jacobus Benignus Episcopus Meldensis l. 6. variat. Eadem acta exhibet Iveninus de matrim. q. 4. c. 1. a. 2. Instructionem scilicet Langravii Bucero traditam. 2°. Lutheri, Melanchtonis, Buceri, &c. ad eundem Langravium consultationem. 3°. publicum Notariorum Instrumentum, quo constat Langravium, post receptam illam consultationem, aliud matrimonium, stante adhuc priore, contraxisse. Sed nullus alius Rex, vel Princeps haereticus, factum insolens ausus est imitari. Quod Romani Gentiles semper horruerunt; prout & ipsimet Barbari Germani, eo nomine laudati à Tacito. Apud Graecos laudatur Cerops, eo quod primus (teste Athenaeo) unam feminam uni marito attribuit. Quem morem sapientissimi quique Ethnici probarunt. Hinc ab ipsis laudari solet haec sententia Euripidis, in persona Hermonis: *non decet unum imperare feminis geminis virum; consentus uno conjugis vivat ibro, quicumque capere ritè curatam domum Uique vel ipsi Ethnici viderunt rectae administrationi familiae, pacique domesticae convenientem non esse simultaneam uxorum polygamiam.* Eamque contrariam esse legi divinâ, Augustinus ostendit in lib. de bono conjugali c. 7. & 15. Et lib. 22. contra Faustum c. 47. Et lib. 3. de doctr. Christi. c. 18. Proinde non solum illicita est Christianis, sed & Turcis, aliisque Infidelibus & Paganis. Et idem dum Infideles ad fidem convertuntur, jubentur unam tantum uxorem, primo utique loco acceptam, vel legitimam retinere, ceteris velut illegitimis dimissis.

CAPUT XX.

Matrimonium baptizatorum ratum, solâ morte (naturali vel civili) quoad vinculum solvi potest: consummatum, solâ morte naturali.

Est dogma Catholicum, aperte traditum à Christo Matth. 19. *quod Deus conjunxit, homo non separet.* Et Matth. 10. *quicumque dimiserit uxorem suam, & aliam duxerit, adulterium committit, &c.*

Necnon ab Apostolo 1. Cor. 7. *iii autem qui matrimonio juncti sunt, praecipio, non ego, sed Dominus, uxorem à viro non discedere. Quia si discesserit, manere innuptam, aut viro suo reconciliari. Et vir uxorem non dimittat. Mulier aligata est legi, quanto tempore vir ejus vivit, &c.*

Idem tradunt Patres omnes. Quos inter Augustinus lib. de bono conjugali c. 15. *semel (inquit) instum connubium in Civitate Dei nostri (id est in Ecclesia) ubi etiam ex prima duorum hominum copula quoddam Sacramentum nuptiae gerunt, nullo modo potest, nisi alicujus eorum morte dissolvi. Manet enim vinculum nuptiarum, etiam si proles, cujus causâ instum est, manifestâ sterilitate non subsequatur, &c.*

Et idem Tridentinum sess. 24. can. 5. anathema dicitur ei qui (cum Calvino) dixerit, propter haeresim, aut molestam cohabitationem, aut affectatam absentiam à conjugate, dissolvi posse matrimonii vinculum. Quod & à Calvinistis practicatur.

Nec contrariatur Gregorius II. can. *proposuisti* 141. 32. q. 2. *si mulier, infirmitate correpta, non voluerit debitum viro reddere, quid ejus faciat jugalis? ... si se non poterit continere, vadit magis.* Quamvis